

BBG-1601100102020500 Seat No. _____

M. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

July - 2021

Sanskrit : Gadyakavya

(Common Paper for 2015 & 2016)

(१) हर्षचरितम् (उच्छ्वास-५)

(२) दशकुमारचरितम् (उच्छ्वास-८)

(Old Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

सूचना / Instruction :

कोईपक्ष पांच प्रश्नोंना उत्तर आपो.

Attempt any five questions.

- १ नीयेना गद्यभंडोने अनुवाह करो : १४
- 1 Translate the following passages : 14
- (१) दृष्ट्वा च पूर्वनिमित्तपरम्पराविर्भावित भीतिरमिद्यत हृदयेन । कुरङ्गकस्तु कृत प्रणामः समुपसृत्य प्रथममाननलग्नं विषादमुपनिन्दे, पश्चाल्लेखम् । तं च देवो हार्दः स्वयमेवादायावाचयत् । लेखार्थेनैव च समं गृहीत्वा हृदयेन संतापमवग्रहरूपोऽम्पधात्-कुरङ्गक, किं मान्द्यं तातस्य ? इति ।
- (२) अस्वतन्त्रीकृतश्च तैर्मनसापि नालभत शोकानुप्रवणणमाचरितुम् । प्रचुर मित्रानुनीयमानश्च सनाभिभिः कथं कथमप्याहारादिकासु क्रियास्वाभिमुख्यमभजत । भ्रातृगत हृदयश्चाचिन्तयत् – अपि नाम तातस्य मरणं महाप्रलयसदृशमिदमुपश्रुत्य आर्यो बाष्प जलस्नातो न गृहीयाद्वल्कले । नाश्रयेद्वा राजर्षिराश्रमपदम् । न विशेद्वा पुरुषसिंहो गिरिगुहाम् ।
- २ नीयेना गद्यभंडोने अनुवाह करो : १४
- 2 Translate the following passages : 14
- (१) श्रूयतां महाभाग ! विदर्भोनाम जनपदः तस्मिन्भोजवंशभूषणम्, अंशावतार इव धर्मस्य, अति सत्त्वः, सत्यवादो, वदान्यः, विनीतः, विनेता प्रजानाम्, रंजितमृत्युः कीर्तिमान्, उदग्रो बुद्धिमूर्तिभ्याम् उत्थानशीलः, शास्त्रप्रमाणः शक्यभव्यकल्पारम्भी, संभावयिता बुधान्, प्रभावयिता सेवकान्, उद्भावयिता बन्धून्, न्यग्मावयिता शत्रून्, असंबद्ध प्रलापेष्वदत्तकर्णः, कदाचिदप्यवितृष्णो गुणेषु पुण्यश्लोकः पुण्यवर्मा नामासीत् ।

(२) देव ! यथा मृगया ह्यौपकारिकी न तथान्यत् । अत्र हि व्यापामोत्कर्णदापत्सूपकर्ता दीर्घाध्वलङ्घनक्षमो जङ्घाजवः, कफापचपादारोग्यैकमूलमाशयाग्निदीप्तिः, मेदोपकर्णादङ्गानां स्थैर्यकार्कश्यातिलाघवादीनि, शीतोष्णवातवर्णक्षुत्पि पासा सहत्वम्, सत्त्वानामवस्थान्तरेषु चित्तचेष्टितज्ञानम्, हरिणगवलगवयादिवधेन सस्यलोप प्रतिक्रिया वृकव्याघ्रादिधातेन स्थलपथशल्य शोधनम् इति बहुतमा गुणाः ।

३	पूर्वापर संदर्भ आपी समजावो :	१४
3	Explain with reference to the context :	14
	(१) अम्ब ! त्वमपि मां मन्दपुण्यं त्यजसि ? प्रसीद निवर्तस्व ।	
	(२) कुलकलत्रमस्मि चारित्रमात्रधना धर्मधवले कुलेजाता ।	
४	पूर्वापर संदर्भ आपी समजावो :	१४
4	Explain with reference to the context :	14
	(१) न हि मुनिरिव नरपतिरूपशमरतिरभि भवितुमरिकुलमलम्, अवलम्बितुं च लोकतन्त्रम् इति ।	
	(२) अविश्वास्यता हि जन्मभूमिरलक्ष्याः ।	
५	हर्षचरितने आधारे बाणभट्टनी गद्यशैली विशे सविस्तर नोंध लखो.	१४
5	Discuss in detailed the prose style of बाणभट्ट with special reference to 'हर्षचरितम्'.	14
६	आख्यायिकाना लक्षणे जणावी हर्षचरितनुं आख्यायिका तरीके मूल्यांकन करो.	१४
6	Evaluate हर्षचरित as an आख्यायिका after explaining its characteristics.	14
७	दशकुमारचरितना आठमा उच्छवासनुं रसदर्शन करो.	१४
7	Appreciate the eight उच्छवास of दशकुमारचरितम्.	14
८	कथा अने आख्यायिकाना लक्षणे आपी दशकुमारचरितनो साहित्यप्रकार नक्की करो.	१४
8	State the characteristics of कथा and आख्यायिका and determine the literary form of दशकुमारचरितम्.	14

८	विवेचनात्मक नोंध लधो :	१४
9	Write critical notes :	14
	(१) 'हर्षचरितम्' शीर्षकम् ।	
	(२) धवलगृहवर्णनम् ।	
१०	विवेचनात्मक नोंध लधो :	१४
10	Write critical notes :	14
	(१) विहारभद्रस्य पात्रम् ।	
	(२) 'दशकुमारचरितम्' शीर्षकम् ।	
